

KOMENTÁŘ

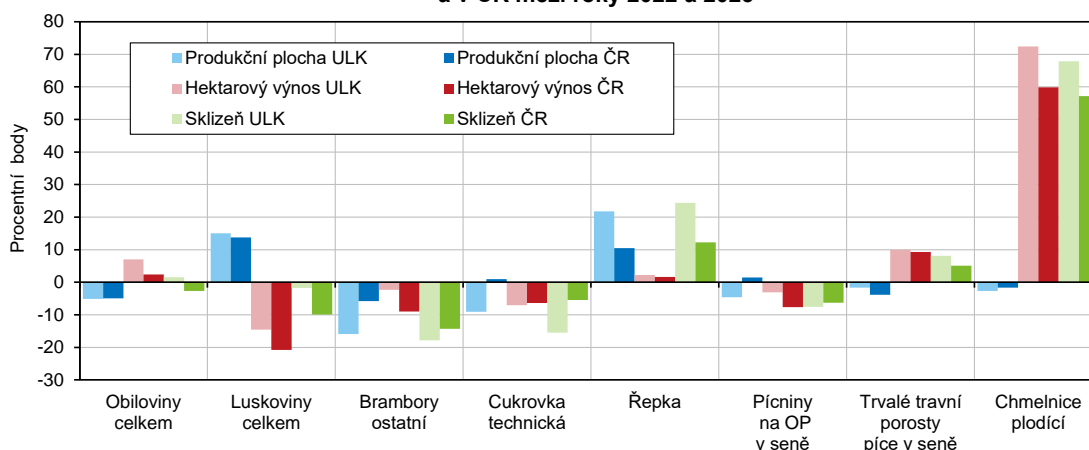
4. 3. 2024

Sklizeň zemědělských plodin v Ústeckém kraji v roce 2023

Průběh počasí loňského hospodářského roku byl méně příznivý pro píceiny na orné půdě, luskoviny, brambory, cukrovku a vinnou révu, u nichž jsme v kraji zaznamenali meziročně nižší výnosy než v předchozím roce.

Celková produkce jednotlivých plodin je ovlivňována jednak vývojem vegetačních podmínek, které se promítají do výše dosaženého průměrného hektarového výnosu a jednak je závislá na oseťe, respektive sklizňové ploše. Plochy u vybraných zemědělských plodin v Ústeckém kraji proti roku 2022 poklesly u většiny sledovaných plodin s výjimkou luskovin, řepky a plodných vinic. Celorepublikově vzrostla jako v našem kraji výměra luskovin, řepky a navíc i plochy cukrovky a pícnin na orné půdě, naopak se snížila plocha plodných vinic.

Růst/pokles ukazatelů sklizně vybraných zemědělských plodin v Ústeckém kraji a v ČR mezi roky 2022 a 2023

Stěžejní plodinou ve struktuře pěstovaných plodin jak v České republice, tak ve všech krajích, jsou obiloviny. V mezikrajském srovnání zaujímala v roce 2023 plocha obilovin v Ústeckém kraji nejvyšší podíl na celkové osevní ploše kraje (59,7 %). Naproti tomu na méně než 50 % osevních ploch se obiloviny rozkládaly v hlavním městě Praze (43,6 %), v Kraji Vysočina (48,9 %) a v Pardubickém kraji (49,1 %). Podíl v Ústeckém kraji byl o 3,2 procentního bodu (p. b.) nižší než v roce 2022. Proti průměru republiky (53,6 %) byl podíl v kraji v loňském roce vyšší o 6,1 p. b. Podíl obilovin meziročně poklesl ve všech krajích, z toho nejvíce v hlavním městě Praze (o 13,7 p. b.). Naproti tomu nejnižší meziroční pokles – méně než 2 p. b. – zaznamenali v Pardubickém a Plzeňském kraji (o 1,1 resp. 1,4 p. b.) a v Kraji Vysočina (o 1,6 p. b.). Pokles podílu obilovin na celkové osevní ploše kraje byl v našem kraji šestý nejvyšší.

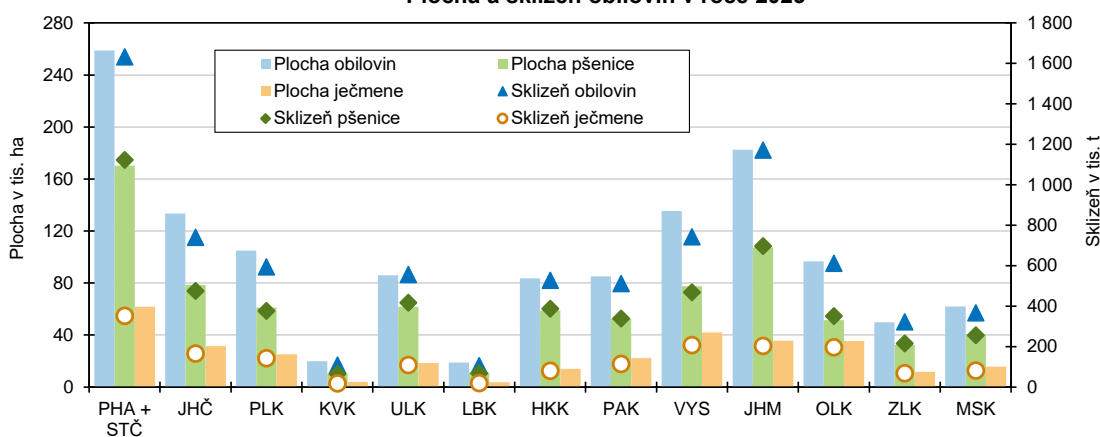
KOMENTÁŘ

V roce 2023 bylo v Ústeckém kraji **sklizeno** celkem **557 038 tun obilovin** (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin). V porovnání s předchozím rokem to znamenalo **nárůst o 1,6 % (o 8 519 tun zrna)**. Na meziročním růstu se podílely výhradně vyšší hektarové výnosy (o 7,0 %), sklizňové plochy naopak o 5,1 % poklesly. Z jednoho hektaru bylo v kraji sklizeno 6,48 tun zrna, tj. o 0,42 tun více než v roce 2022. Vyšší výnosy než v předchozím roce, byly zaznamenány ve většině krajů republiky s výjimkou krajů Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského, Libereckého a Kraje Vysočina. Nárůst v Ústeckém kraji byl druhý nejvyšší po Jihomoravském kraji, kde hektarový výnos vzrostl o 8,4 %.

Nejrozšířenější obilovinou všeobecně je **pšenice**, v Ústeckém kraji představoval její podíl (71,8 %) na celkové ploše obilovin a jednalo se o nejvyšší hodnotu mezi kraji. Ve struktuře ploch pšenice převládaly ozimé odrůdy, v kraji zaujímaly 95,2 %. Celkový objem sklizené pšenice (417 312 tun) v roce 2023 představoval 74,9% podíl na celkové sklizni obilovin v kraji a byl nejvyšší mezi kraji. Druhou nejrozšířenější obilovinou v kraji byl **ječmen**, kde 54,2 % ploch představovaly jarní odrůdy. Na sklizni obilovin se úrodou 108 709 tun podílel ječmen celkem 19,5 %, sklizeň jarních odrůd dosáhla 52 832 tun, tj. 48,6 % z celkového objemu sklizně ječmene. V porovnání s rokem 2022 byla sklizeň jarních odrůd nižší o 20,5 % (o 13 653 tun), což bylo ovlivněno poklesem pěstebních ploch o 20,1 % a nižších výnosů z hektaru o 0,6 %. Naproti tomu úroda ozimého ječmene dosáhla zásluhou vyšších výnosů (o 1,0 %) a nárůstu ploch o 22,5 % hodnoty 55 877 tun a proti předchozímu roku byla vyšší o 23,7 % (o 10 716 tun).

Meziročně nižší sklizeň v kraji jsme zaznamenali u ječmene o 2,6 %, u ovsa o 33,5 % a u kukuřice na zrno o 35,3 %.

Plocha a sklizeň obilovin v roce 2023

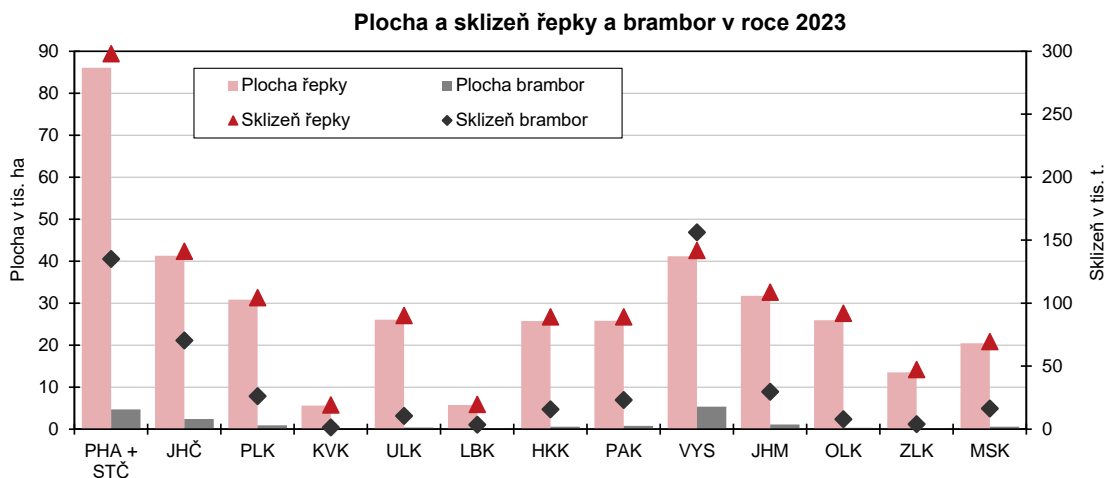
Celkový objem sklizně **luskovin a bílkovinných plodin na zrno** byl v Ústeckém kraji v roce 2023 o 1,8 % nižší než v předchozím roce, což bylo ovlivněno výhradně nižším výnosem z hektaru, na rozdíl od sklizňových ploch, které vzrostly. V loňském roce bylo v kraji na výměře 3 715 hektarů (nárůst o 486 ha, o 15,0 %) vypěstováno celkem 9 488 tun luskovin (o 170 tun méně než v roce 2022). Z jednoho hektaru bylo sklizeno 2,55 tun zrna (meziroční pokles představoval 0,44 t/ha, tj. 14,6 %).

KOMENTÁŘ

Produkce **brambor ostatních** (kromě raných a sadbových), reprezentovaná v kraji převážně drobnými pěstiteli, byla v roce 2023 proti předchozímu roku nižší vlivem jak poklesu pěstebních ploch o 15,9 % (o 72 ha), tak nižšími hektarovými výnosy. Plocha ostatních brambor představovala 379 hektarů. Výnos hlíz byl proti roku 2022 nižší o 0,66 t/ha (o 2,4 %), z jednoho hektaru tak bylo sklizeno 27,27 tuny. Celková úroda dosáhla 10 349 tun a byla meziročně nižší o 2 253 tun (o 17,9 %).

Cukrovka technická se v roce 2023 v kraji pěstovala na 3 364 hektarech (pokles o 334 ha, tj. o 9,0 % proti roku 2022). Z jednoho hektaru bylo sklizeno 64,85 tun bulev, tj. o 7,1 % (o 4,94 t/ha) méně než v předešlém roce. Celková sklizeň ve výši 218 121 tun byla, vlivem nižších pěstebních ploch i menších výnosů z hektaru, o 39 947 tun (o 15,5 %) nižší než v roce 2022.

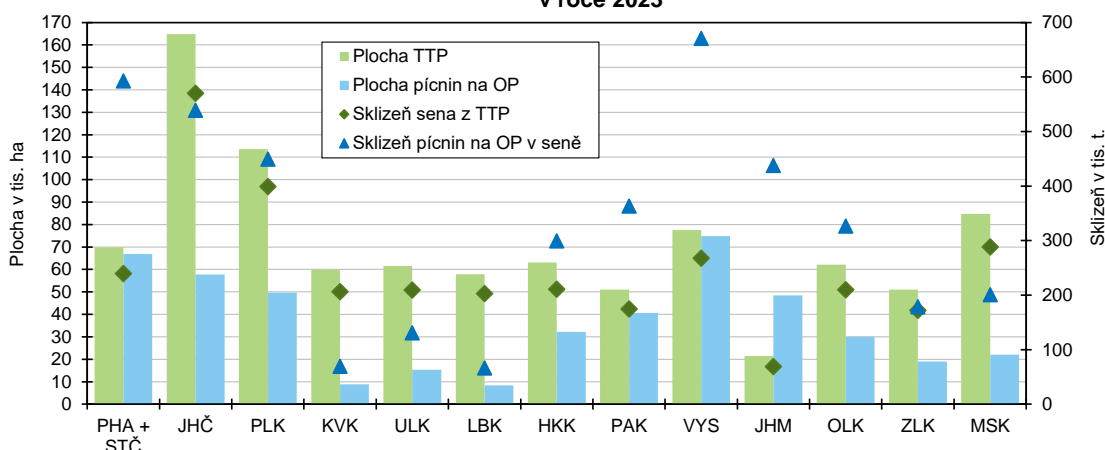
Na rozloze 26 100 hektarů byla v roce 2023 v Ústeckém kraji pěstovaná **řepka**, meziročně její plochy vzrostly o 4 659 hektarů, tj. o 21,7 %. Celková sklizeň ve výši 90 197 tun byla proti roku 2022 vyšší o 17 678 tun (o 24,4 %). Na vyšší úrodě se kromě zmíněné sklizňové plochy podílel i vyšší výnos řepkového semene. Z jednoho hektaru bylo sklizeno v průměru 3,46 tun, což představovalo meziroční nárůst 0,07 tun na hektaru, tj. 2,2 %.

Sklizňová plocha **pícnin na orné půdě** v Ústeckém kraji v roce 2023 poklesla o 4,6 % (o 744 ha) a dosáhla 15 364 hektarů. Celkem bylo sklizeno 130 280 tun sena. Úroda loňského roku byla o 10 624 tun (o 7,5 %) nižší než v předchozím roce, což bylo ovlivněno kromě nižších ploch i nižším výnosem. Z jednoho hektaru bylo sklizeno 8,48 tun, tj. o 0,27 tun (o 3,1 %) méně než v roce 2022.

KOMENTÁŘ

Plocha a sklizeň pícnin na orné půdě a sena z trvalých travních porostů v roce 2023

Plocha **trvalých travních porostů vč. pastvin**, uváděná ve skutečném rozsahu provedené sklizně a zahrnující sklizené i spásané plochy, ve výši 61 492 hektarů zaznamenala meziroční pokles o 1 016 ha, tj. o 1,6 %. Příznivější klimatické podmínky se projevily ve vyšším dosaženém výnosu – 3,40 t/ha, který oproti předchozímu roku zaznamenal nárůst o 9,9 %, tj. o 0,31 t/ha. Celkem bylo ve všech sečích sklizeno 209 194 tun sena, což bylo o 8,1 %, tj. o 15 759 tun hmoty (přepočtené na suchou píci) více než v roce 2022.

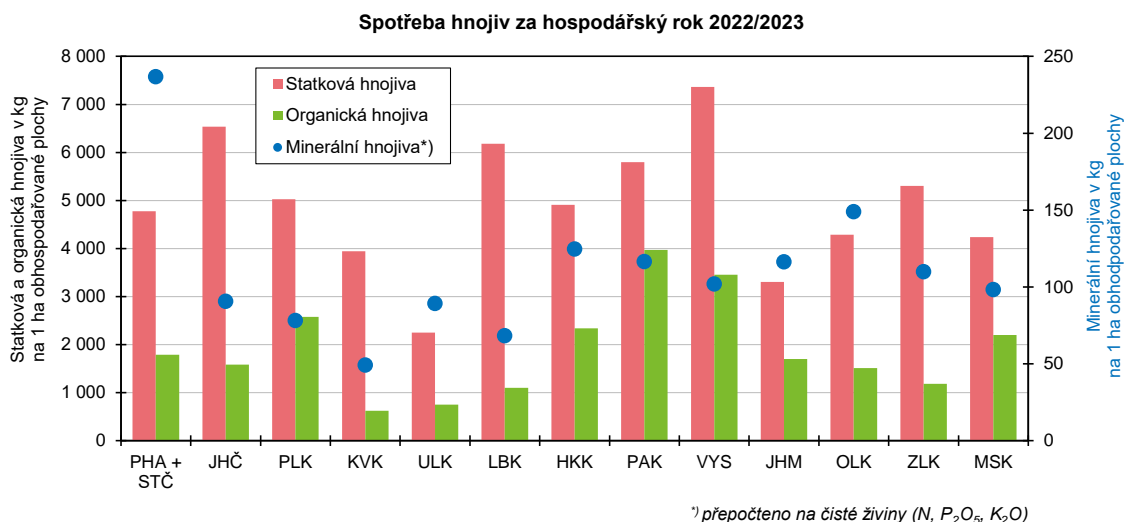
Na území Ústeckého kraje se nachází více než polovina ploch (2 751 ha, tj. 56,6 %) plodících **chmelnic** České republiky. Od roku 2000 do roku 2013 (včetně) se v kraji i v celé ČR plocha plodících chmelnic meziročně snižovala, v dalších pěti letech došlo jak v kraji, tak republikově k jejímu rozšiřování. V letech 2019 a 2020 plocha opět mírně klesala, k meziročnímu mírnému nárůstu došlo znovu v roce 2021, ale v následujících dvou letech došlo opět k mírnému poklesu. Příznivé klimatické podmínky loňského roku výrazně ovlivnily hektarové výnosy chmele. Z jednoho hektaru se v Ústeckém kraji sklídilo 1,51 tuny, což bylo o 0,63 t/ha (o 72,4 %) více než v roce 2022. Produkce „zeleného zlata“ v roce 2023 tak i přes pokles ploch zaznamenala v kraji, proti předchozímu méně příznivému roku, nárůst o 1 679 tun (o 67,9 %). Proti rekordnímu roku 2021 však byla úroda chmele nižší o 966 tun, tj. o 18,9 %. Celkem bylo v loňském roce v kraji sklizeno 4 154 tun chmele, což znamenalo pátou nejvyšší produkci od roku 2000.

Pro poslední uváděnou kulturu – **vinice**, jejíž plodná plocha v kraji zaujímal z republikového pohledu pouze 2,0 %, byl rok 2023 méně příznivý než rok předchozí. Vlivem výrazně nižšího výnosu – 3,40 t/ha proti 5,02 t/ha v roce 2022 – bylo z plochy o výměře 331 hektarů (meziroční nárůst o 12 ha, o 3,6 %) sklizeno 1 127 tun hroznů, tj. o 478 tun (o 29,8 %) méně než v roce předchozím.

Spotřeba hnojiv přepočtená na čisté živiny (N, P₂O₅, K₂O) je uváděna za hospodářský rok 2022/2023 (tzn. od 1. 7. 2022 do 30. 6. 2023). V celkovém objemu není zahrnuta spotřeba hnojiv za malá hospodářství samostatně hospodařících rolníků, kteří nepředkládají výkazy.

KOMENTÁŘ

Pro porovnání meziročního vývoje spotřeby jednotlivých druhů hnojiv jsme pro lepší srovnatelnost použili přepoččet na hektar obhospodařované plochy.

Spotřeba jednotlivých druhů hnojiv v Ústeckém kraji patří v mezikrajovém srovnání mezi nejnižší v republice. V porovnání s předchozím rokem se ve většině krajů včetně Ústeckého snížila spotřeba **minerálních hnojiv** na 1 hektar obhospodařované plochy. Pokles v Ústeckém kraji o 5,4 % byl čtvrtý nejvyšší. Ke snížení došlo v kraji u všech druhů – u fosforečných hnojiv o 23,6 %, u draselných hnojiv o 11,6 % a u dusíkatých hnojiv o 1,6 %. Spotřeba **vápenatých hnojiv** vzrostla celkem ve čtyřech krajích republiky vč. Ústeckého. Meziroční nárůst v Ústeckém kraji představoval 12,4 % a byl mezi krajů nejnižší. Spotřeba **organických hnojiv**, kam patří např. i kompost, meziročně vzrostla ve většině krajů kromě hlavního města Prahy, Středočeského, Pardubického, Olomouckého a Zlínského kraje. Nárůst o 15,6 % v Ústeckém kraji byl čtvrtý nejvyšší z 9 krajů s meziročním navýšením. V porovnání s hospodářským rokem 2021/2022 poklesl v devíti ze čtrnácti krajů objem spotřeby **statkových hnojiv** na 1 ha obhospodařované plochy, v Ústeckém kraji představovalo snížení 0,7 % a bylo nejnižší. Pokles jsme v kraji zaznamenali pouze u kejdy, a to o 28,8 %. Naproti tomu se v kraji meziročně navýšilo využívání hnoje o 0,9 % a močůvky o 55,4 %, nárůst o 8,7 % jsme v kraji zaznamenali i u ostatních složek statkových hnojiv, které zahrnují další vedlejší produkty vzniklé chovem hospodářských zvířat, jako např. výkaly zvířat na pastvě.

Kontakt:

Růžena Funková
Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem
Tel.: 605 452 027
E-mail: ruzena.funkova@czso.cz

KOMENTÁŘ

Podrobnější údaje naleznete v publikaci [Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin - 2023](#)